

Základní škola Cerekvice nad Loučnou, okres Svitavy příspěvková organizace se sídlem Cerekvice nad Loučnou 135, 569 53	
ORGANIZAČNÍ ŘÁD ŠKOLY	
MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM 2025/2026	
Č.j.:	
Vypracovala:	Mgr. Tereza Košnarová, školní metodik prevence (bez specializačního studia)
Schválil:	Mgr. Dušan Simonides, ředitel školy
Pedagogická rada projednala dne	29. 8. 2025

Minimální preventivní program a jeho realizace vychází z následujících dokumentů:

- Metodické doporučení MŠMT č.j.: 21291/2010-28 k primární prevenci rizikového chování u dětí, mládeže a studentů ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT č.j. 21149/2016 „Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních“
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027
- Pokyn MŠMT č.j. 14423 k výchově proti projevům rasismu
- Krajský plán primární prevence rizikového chování dětí a mládeže v Pardubickém kraji 2015-2019
- Školský zákon č. 561/2004 o předškolním, školním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Školský zákon č. 563/2004 o pedagogických pracovnících
- „Tabákový zákon“ – zákon o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek č. 65/2017
- Metodický pokyn MŠMT č.j.: 32548/2017-1 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci postihu záškoláctví
- Vyhláška č. 72/2005 o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 27/2016 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných (ve vztahu k primární prevenci zejména oblast sociálního znevýhodnění)

1 Identifikační údaje

Název školy: Základní škola Cerekvice nad Loučnou, okres Svitavy

IČO: 75 01 65 08

Ředitel školy: Mgr. Dušan Simonides

Školní metodik prevence: Mgr. Tereza Košnarová

Výchovný poradce: Mgr. Dagmar Kunkelová

Název programu: Minimální preventivní program

Školní rok: 2025/2026

Zodpovědná osoba: Mgr. Tereza Košnarová

2 Popis současného stavu a zdůvodnění potřeby programu

Základní škola Cerekvice nad Loučnou, okres Svitavy se nachází v obci Cerekvice nad Loučnou, mezi městy Litomyšl a Vysoké Mýto. Výuka probíhá od 1. až do 9. ročníku. První a druhý ročník je rozdělen na 1. A a 1. B, 2.A a 2. B. Ve škole se nachází 2 oddělení školní družiny, školní jídelna, tělocvična. Budově školy přiléhá školní pozemek, který slouží jako relaxační místo a sportoviště v době výuky a odpočinkové místo pro školní družinu. Pedagogický sbor tvoří 16 pedagogů, 2 vychovatelky školní družiny (zároveň školní asistentky), 3 asistenti pedagoga, 7 nepedagogických pracovníků.

Vyučujeme podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola s přívětivou tváří (8. verze).

V tomto školním roce došlo k navýšení celkového počtu žáků oproti roku minulému, školu navštěvuje 222 žáků, 134 dětí 1. stupeň, 88 dětí 2. stupeň.

Dispozičně budova školy přestává vyhovovat počtu žáků, nyní musí jedna ze tříd sídlit ve školní družině, další pak v učebně výtvarné výchovy.

Většinu žáků tvoří děti z obce Cerekvice nad Loučnou, ostatní žáci dojíždí z okolních vesnic (Hrušová, Bučina, Příluka, Suchá Lhota, Javorník, Pekla, Horky, Újezdec, Nová Sídla, ale také z Nových Hradů, Vysokého Mýta). Do naší školy docházejí i žáci pocházející ze zahraničí (Ukrajina), jeden žák žije trvale v USA.

V letošním roce do zaběhlých tříd přistoupili 2 žáci, nezbytná bude spolupráce s rodinou a vzájemná snaha o bezproblémové začlenění žáků do kolektivu třídy a chodu školy.

Mezi žáky je mnoho dětí z rodin neúplných, několik z rodin narušených nebo sociálně slabých. Je nutné věnovat této skutečnosti velkou pozornost a jedincům z nějak ohrožených rodin naslouchat a pomáhat, protože každá negativní životní zkušenost se odráží v postojích a chování žáků.

Mezi rizikové prostředí ve škole patří zejména toalety a šatny, ve kterých v minulém roce docházelo k porušování školního řádu (zárodky kyberšikany). Dále pak autobusová zastávka přiléhající k pozemku školy, vliv na bezpečí dětí má i zvýšená doprava spojená s výstavbou dálnice. Řada dětí do školy dojíždí na kole či koloběžce. Jako velmi rizikový se jeví prostor před vchodem do školní budovy, ve kterém žáci tráví čas bez dohledu.

Naše škola se zaměřuje na smysluplné trávení přestávek, žákům jsou nabízeny sportovní aktivity a zájmové kroužky. Za velmi důležitý je považován častý kontakt s rodiči, prostřednictvím tripartit, aplikace Bakaláři, žákovské knížky či telefonického hovoru.

Chod školy se řídí školním řádem, ve které jsou stanovena práva a povinnosti žáků. Řád je dle potřeb školy aktualizován a doplněn o pravidla hodnocení.

3 Cíle

Cíle dlouhodobé

1. Zlepšování komunikace mezi všemi účastníky výchovně-vzdělávacího procesu (žák, třídní učitel, pedagogičtí pracovníci, vedení školy, ostatní zaměstnanci školy a rodiče).
2. Aktivní spolupráce s rodiči (100% účast na třídních schůzkách).
3. Vytváření zázemí pro trávení volného času v prostorách školy.
4. Rozvoj sociálně komunikativních dovedností, zejm. u starších žáků, zvyšování schopnosti samostatného řešení problémů (konfliktů), adekvátní reakce na stres, kritiku.
5. Spolupráce žáků na spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole (prostřednictvím třídních úmluv).
6. Podpora sociálních dovedností žáků (skupinová práce, začlenění méně průbojných žáků).
7. Podpora aktivit stmelujících kolektiv (adaptační kurzy a další jednodenní pobyty, projektové dny).
8. Realizace preventivních programů. Preventivní programy jsme s třídními učiteli naplánovali individuálně pro každou třídu podle potřeb kolektivu a řešených problémů. Pozitivním aspektem je, že můžeme preventivní programy objednávat pro všechny ročníky školy. Osvědčila se nám spolupráce s p. Petrem Kadlecem (ACET, Etika mezi světy), který je schopen reagovat na právě odhalený problém v kolektivu a daný program směřovat i k řešení tohoto problému. Na konci programu vždy promluví s třídním učitelem a doporučí další postupy práce s kolektivem nebo upozorní na možné rizikové chování ve třídě.
9. Zapojení celého pedagogického sboru do systému prevence.
10. Vytváření pozitivní atmosféry ve škole.

Cíle krátkodobé

1. Zvýšit informovanost žáků v oblasti prevence sebepoškozování, sebevražd.
2. Pestrá nabídka volnočasových aktivit (kroužků) po vyučování zaměřených na sport, zpěv, hru na hudební nástroje, lásku k přírodě, tvoření, ... V tomto školním roce žákům nabídneme tyto kroužky: myslivecký kroužek, keramika, kroužek ručních prací, debrujárský kroužek, divadelní kroužek, florbal, pěvecký sbor, flétny, míčové hry, deskové hry. Nabídnout žákům možnosti aktivit o přestávkách (sport, společenské hry) pod vedením pedagoga.
3. Zavedení pravidelných třídnických hodin.
4. Vytvoření Krizového plánu školy, který by měl obsahovat postup pro řešení vybraných krizových situací.
5. Zvýšení informovanosti žáků 2. stupně o rizikovém chování (nástěnka ve třídě).
6. Zvýšit informovanost zákonných rodičů v oblasti návykových látek.

4 Způsob realizace, cílové skupiny, metody a formy práce

Školní metodik prevence

Za realizaci Minimálního preventivního programu zodpovídá školní metodik prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů a externích spolupracovníků. Školní metodik se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování Minimálního preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Třídní učitelé

Třídní učitelé pravidelně komunikují se svou třídou. Sledují školní docházku žáků a ověřují pravost omluvenek. Sledují psychický i fyzický stav žáků a všímají si i drobných změn v chování (vyčlenění z kolektivu, smutek, agresivita, náladovost, nechutenství, stopy násilí, sebepoškození, ...). Třídní učitelé mapují vztahy ve třídě, podporují dobré vzájemné vztahy v kolektivu třídy, případné narušení ihned řeší. Neustále pracují na zlepšování třídního klimatu a motivují žáky ke vhodnému trávení volného času.

Třídní učitelé nově vzniklých kolektivů (1. a 6. ročník) organizují adaptační pobyty mimo školu. Tyto pobyty se doporučují i ostatním třídám z důvodu posílení přátelských vztahů mezi žáky.

Třídní učitelé pravidelně komunikují se školním metodikem prevence a navrhují postihy v případě porušení školního řádu.

Třídní učitelé efektivně komunikují se zákonnými zástupci.

Učitelé

Sledují psychický i fyzický stav žáků. Změny v chování a různé kázeňské a vzdělávací problémy konzultují s třídními učiteli. Věnují pozornost žákům s SPU, ale i žákům nadaným. Spolupracují s pedagogickými asistenty. Cíleně zařazují témata prevence do výuky, zejména do předmětů Vzk a Vko. Důsledně postihují přestupky proti školnímu řádu.

Vzdělávání

Hlavní podíl na dalším rozvíjení znalostí a dovedností souvisejících s prevencí rizikového chování spočívá v samostudiu všech učitelů školy a především školního metodika prevence. Pro pedagogy podílející se na realizaci minimálního preventivního programu je metodickým pomocníkem školní metodik prevence a výchovný poradce, kteří pro ně vyhledávají nové informace a podněty.

Další vzdělávání se bude odvíjet od aktuální nabídky.

Primární prevence v rámci jednotlivých vyučovacích předmětů

I.stupeň

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v předmětu člověk a jeho svět, v přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod, např. RWCT, výklad, předávání informací, video, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování, dramatickou výchovu nebo využít materiály školy z oblasti primární prevence.

Zaměření na mladší školní věk

1. navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
2. osvojování a upevňování základních návyků v rámci – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
3. základy etické a právní výchovy
4. zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
5. všestranný rozvoj osobnosti žáka
6. soustředěnost na včasné diagnostikování rizikového chování ve třídních kolektivech
7. důraz na spolupráci s rodiči
8. nabídka volnočasových aktivit
9. ekologická výchova
10. návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích matematických, výtvarných, pěveckých, recitačních, sportovních, zdravotnických, dopravních, ...
11. pro žáky se SPU je připraven speciální program
12. pro všechny žáky s vývojovými poruchami učení je sestaven individuální vzdělávací program, podle kterého postupuje vyučující ve spolupráci s rodiči

Cíl

Po pěti letech by děti měly umět:

1. definovat rodinu jako zázemí a útočiště
2. zvládat rozdíly v komunikaci s dětmi a dospělými
3. mít základní sociální dovednosti
4. umět se chránit před cizími lidmi
5. mít základní zdravotní návyky
6. umět si správně zorganizovat svůj volný čas
7. umět rozlišit léky a návykové látky
8. znát přesné informace o alkoholu, tabáku a dalších návykových látkách
9. znát následky užívání návykových látek
10. umět odmítat

Naplánované projekty:

název projektu	Ročník
Poznáváme se	1. ročník
Plavecký výcvik	4., 5. ročník
Zdravá svačina, zdravé zuby	1. stupeň
Bezpečně na silnici	1. stupeň
Den Země	1. stupeň
Podzim	1. stupeň
Poznáváme přírodu	1. stupeň
Moje nejoblíbenější kniha	1. stupeň
Školní výlet	1. stupeň
Evropské dny	5. ročník

II. stupeň

S tématy z oblasti prevence se pracuje zejména v předmětech výchova ke zdraví, výchova k občanství, dále pak v přírodopise, chemii, dějepise, českém jazyce a literatuře a pracovní výchově. K práci s tématy lze využít metod RWCT, výkladu, samostatné práce, práce s médii, projektové vyučování, skupinová práce, hraní rolí, práce s materiálem, besed, přednášek. Navíc je kladen velký důraz na osobnost třídního učitele, který se žáky pracuje hlavně v rámci třídnických hodin.

Zaměření na starší školní věk

1. Úkoly a činnost učitelů a jiných pedagogických pracovníků

1. posílení úlohy učitelů v oblasti tvorby pozitivního sociálního klimatu, včasná diagnostika a intervence při riziku vzniku rizikového chování a kooperace s odborníky při jejich řešení. Zejména spolupráce s výchovnou poradkyní a třídními učiteli
2. věnování pozornosti problematickým skupinám žáků nebo jednotlivcům, odhalování projevů asociálního chování mezi žáky – soustředit se zejména na problematiku šikany
3. v rámci prevence kouření vytvoření dostatečné informovanosti
4. sledování často opakující se krátkodobé absence žáků – prevence záškoláctví. Spolupráce s rodiči žáků s tendencemi vyhýbat se školní docházce. V problematických případech možnost vyžadování lékařského potvrzení
5. sebevzdělávání učitelů v metodikách preventivní výchovy a ve výchově ke zdravému životnímu stylu v souladu s Národními vzdělávacími osnovami pro oblast prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže
6. shromažďování a zpřístupňování materiálů pro pedagogický sbor
7. zapojení vedení školy i kolegů do tohoto programu
8. nově přichozím vyučujícím nabídnout všestrannou kolegiální pomoc

2. Aktivity pro žáky

1. výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování
2. zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí, komerčního sexuálního zneužívání apod.
3. věnovat nadále zvýšenou pozornost prevenci kouření a užívání návykových látek - osvěta v rámci hodin VKO, VKZ a v třídnických hodinách
4. zvýšená pozornost na stále se zvyšující riziko kyberšikany a skrytá nebezpečí internetu
5. vhodná volba správné životosprávy, poruchy příjmu potravy – mentální anorexie a bulimie
6. aktivity zaměřené na práci s národnostními menšinami směřující k potlačení rasismu a xenofobie
7. zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, adaptačních kurzů, lyžařského výcvikového kurzu a to organizováním akcí směřujících k oživení klimatu ve škole a zábavnou formou zpříjemnění školního prostředí (tematické dny, sportovní akce, branný den, ...)
8. nabídka volnočasových aktivit
9. účast v literárních, vzdělávacích, sportovních, hudebních, výtvarných a jiných soutěžích
10. ekologická výchova (sběr starého papíru, třídění odpadu apod.)

11. včleňování výchovy ke zdravému životnímu stylu a oblastí preventivní výchovy do výuky jednotlivých předmětů (Z, D, Ch, Př, VKZ, VKO, PČ, TV)

Cíl

Žáci by před opuštěním ZŠ měli znát a umět

1. pojmenovat základní návykové látky
2. znát jejich účinky na lidský organizmus
3. orientovat se v problematice závislostí
4. znát základní právní normy
5. vědět, kde jsou kontaktní místa pro danou problematiku
6. zdravě posilovat své sebevědomí
7. správně se rozhodovat, umět odmítat
8. zaujímat zdravé životní postoje
9. respektovat – odlišné názory, různé chování lidí
10. tolerovat – postoj k menšinám
11. orientovat se v problematice sexuální výchovy
12. bránit se různým formám násilí a vědět, kde hledat pomoc
13. zvládat základní sociální dovednosti

Naplánované projekty :

název projektu	Ročník
Adaptační kurz	6. ročník
Den Země	2. stupeň
Školní výlet	2. stupeň
Poznáváme přírodu	2. stupeň
Moje nejoblíbenější kniha	2. stupeň
Evropská integrace	9. ročník
Mikuláš ve škole	9. ročník
Školní časopis	9. ročník
Hlášení ve školním rozhlase	9. ročník

3. Aktivity pro rodiče a veřejnost

1. seznámení rodičů s MPP a se strategií řešení šikany v rámci třídních schůzek
2. nabídka propagačních materiálů a odborné literatury u školního metodika prevence a výchovného poradce, na nástěnce ve vestibulu školy a před školní jídelnou
3. seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků
4. na třídních schůzkách hovořit o rizikovém chování

Volnočasové aktivity

Patří sem aktivity, kterých se mohou žáci účastnit a tím kvalitně trávit svůj volný čas. Žáci využívají především možnosti přístupu do učebny výpočetní techniky. Dále pak mají možnost trávit čas ve čtenářském koutku v prvním i druhém patře školy, v tělocvičně a na školním hřišti. To vše probíhá za spoluúčasti nebo s vědomím některého pedagoga.

Žáci si mohou po vyučování svůj volný čas zpestřit návštěvou zájmových kroužků nabízených školou.

Jednorázové akce pro žáky školy

- týden knihoven
- charitativní sbírky
- účast v krátkodobých projektech v rámci projektového vyučování
- Mikuláš ve škole
- Den dětí
- lyžování – Den na sněhu
- bruslení v Litomyšli nebo v Chocni
- návštěva lanového centra
- sběr papíru
- zápis dětí do první třídy
- spolupráce s MŠ – návštěva předškoláků ve škole
- výchovné koncerty
- divadelní představení ve škole i mimo školu
- kulturní vystoupení pro veřejnost
- vánoční besídka
- přednášky s přírodopisnou tematikou
- přednášky s historickou tematikou
- beseda o dospívání
- dopravní výchova a výcvik na dopravním hřišti ve Vysokém Mýtě
- dopravní soutěž
- recitační soutěž
- příprava a účast ve sportovních, znalostních, poznávacích, dovednostních soutěžích
- školní sportovní turnaje
- návštěva burzy škol
- výstavy žákovských prací v prostorách školy
- informovanost rodičů a veřejnosti na webových stránkách školy

Působení a činnost školního metodika prevence

1. spolupráce s pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy v oblasti prevence
2. spolupráce s třídními učiteli
3. spolupráce s rodiči
4. poskytování informací o nejbližších kontaktních a poradenských centrech
5. účast na školeních s tematikou prevence rizikového chování
6. účast na on -line setkáních školních metodiků prevence
7. seznamování ostatních pedagogů s články v tisku a s literaturou zabývající se problematikou prevence rizikového chování

Informační zdroje:

Webové stránky školy

Informační tabule (nástěnky) v prostorách školy

Třídní schůzky

Konzultační hodiny

Školní časopis „Šumák“

Časopisy, odborná literatura a další metodické materiály dostupné ve škole

Webové stránky institucí a organizací zaměřujících se na prevenci

www.msmt.cz
www.prevence-info.cz
www.drogy-info.cz
www.zivot-bez-zavislosti.cz
www.sikana.cz
www.linkabezpeci.cz
www.linkaduveryuo.cz

Spolupráce:

PREVKO Litomyšl
MIMOZA Ústí nad Orlicí
PPP Ústí nad Orlicí
SPC
Policie ČR
OSPOD při Městském úřadu v Litomyšli
OSPOD při Městském úřadu ve Vysokém Mýtě
ACET ČR – Etika mezi světy (Ing. Petr Kadlec)
ALFA Středisko výchovné péče Svitavska
Krajský školský koordinátor prevence Pardubice
BESIP

Vyhodnocení minimálního preventivního programu bude součástí výroční zprávy školy.

Vypracovala: Mgr. Tereza Košnarová (školní metodik prevence)

Ředitel školy: Mgr. Dušan Simonides

V Cerekvici nad Loučnou 12. 9. 2025